

گزارشی از نشست میز صنعت پالایشی در سازمان بورس؛

## قیر تهاتری و جرائم مالیاتی، چالش جدی پالایشگاهها

دومین نشست میزگرد صنعت پالایشگاهی با حضور برخی از مدیران سازمان بورس و فعالان این حوزه برگزار و طی این جلسه به چالش‌های صنعت پالایشگاهی، همچون تاخیر در اعلام نرخ خوراک توسط دولت، ایرادات مالیاتی، بدهی دولت به شرکت‌های فعال در این حوزه و... پرداخته شد.

به گزارش خبرنگاران گروه بورس، بانک و بیمه گزارش خبر، روز گذشته ۲۰ شهریور ماه دومین میزگرد بررسی تخصصی صنعت پالایش در ساختمان ملاصدرا با حضور مجید عشقی رئیس سازمان بورس، رضا عیوضلو عضو هیئت مدیره سازمان بورس، محسن انصاری مهندسی مدیر نظارت بر ناشران سازمان بورس، امیر طایفه ابراهیمی مدیر اداره میزهای صنعت و رتبه‌بندی ناشران، علی زیار معاون مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش، سید ابوالقاسم توکلی سرپرست امور مجامع شرکت ملی پالایش و پخش، حمید عزیزی مدیر مالی پالایش نفت لاوان، حامد آرمانفر مدیرعامل شرکت پالایش نفت تهران، ناصر عاشوری دبیر کل انجمن کارفرمایی صنعت پالایش و همچنین حضور مجازی غلامرضا باقری مدیرعامل پالایشگاه نفت تبریز، صاحب ارجمند مدیر حسابرسی داخلی شرکت پالایش نفت اصفهان و حمیدرضا دهقان مدیرعامل شرکت پالایش نفت شیراز برگزار شد.

بررسی ۸ چالش عمده در صنعت پالایشگاهی

در ابتدای جلسه امیر طایفه ابراهیمی مدیر اداره میزهای صنعت و رتبه بندی ناشران سازمان بورس به بررسی وضعیت صنعت پالایش پرداخت و اظهار کرد: صنعت پالایش یکی از صنایع تاثیرگذار در سهام عدالت به حساب می آید و از اهمیت ویژه ای در بازار سرمایه برخوردار است، از این رو نخستین جلسه بررسی مشکلات صنایع پالایشی و فرآورده های نفتی در ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۰ برگزار شد که در آن جلسه ۸ چالش عمده مطرح و مورد بررسی قرار گرفت که از جمله آن می‌توان به تامین منابع مالی طرح‌های افزایش ظرفیت پالایشگاه‌ها، شیوه قیمت‌گذاری خوراک و فرآورده‌های آنها، اصلاح موارد مالی شرکت‌های پالایش با دولت، مشکلات مربوط به قانون بودجه، چالش‌های ارزی، هزینه تمدید کارت بازرگانی، هزینه سوخت مصرفی کوره های عملیات و عدم عرضه نفت خام و میعانات گازی در بورس انرژی اشاره کرد.

ابراهیمی اضافه کرد: صنعت پالایشگاهی صنعتی سرمایه‌بر به حساب می‌آید و تامین منابع مالی برای اجرای طرح‌های آن از طریق منابع داخلی شرکت‌های پالایشی امکان‌پذیر نیست؛ از این رو انجمن صنایع پالایشی در سال گذشته سه پیشنهاد برای افزایش نقدینگی در این صنعت مطرح کرد که شامل استفاده از تسهیلات کم بهره سیستم بانکی و صندوق توسعه ملی، استفاده از ظرفیت‌های قانونی تخفیف قیمت خوراک و الزام شرکت‌ها به اندوخته کردن حداقل سی درصد سود سالانه برای اختصاص به طرح‌های توسعه‌ای، می‌شود.

وی در بیان دیگر چالش‌های صنعت پالایشی، گفت: با توجه به چالش‌هایی که در خصوص دانش قیمت‌گذاری وجود دارد، مبنای تعیین نرخ خوراک و فرآورده‌های نفتی از شفافیت لازم و کافی برخوردار نمی‌شود. عدم ثبات رویه و تغییرات پیش‌بینی نشده نرخ‌ها تاثیر نامطلوبی بر وضعیت معاملاتی سهام شرکت‌ها در بازار سرمایه گذاشته است؛ همچنین این موضوع باعث شده تا امکان ارائه اطلاعات قابل اتکا برای تولید محصولات با صرفه اقتصادی بیشتر وجود نداشته باشد.

مدیر اداره میزهای صنعت و رتبه بندی ناشران افزود: حذف فروش نیابتی، قیمت‌گذاری محصولات و فروش بر اساس کیفیت فرآورده ها، ارائه تخفیفات صادراتی توسط امور بین‌الملل و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی با در نظرگیری پوشش‌دهی هزینه‌های تولیدکننده و تضمین سود متعارف می‌تواند بخشی از مشکلات مذکور را برطرف کند؛ به همین منظور مکاتباتی با وزیر نفت در خصوص رفع چالش‌های این صنعت انجام شده است.

تولید و کیوم باتوم آورده‌ای برای پالایشگاهی‌ها ندارد

غلامرضا باقری مدیرعامل پالایشگاه نفت تبریز در بیان دغدغه‌های این شرکت گفت: شبریز از دولت طلب‌های وصول نشده دارد که این امر باعث شده تا این پالایشگاه در مضیقه باشد و حتی به سختی هزینه‌های جاری را تامین کند. از طرفی بر اساس سیاست‌های اخذ شده توسط سهامداران، سود ساخته شده این شرکت باید تقسیم شود و نماد شبریز طی چند ماه آینده مکلف به پرداخت ۵۸۰۰ میلیارد تومان سود نقدی است.

وی افزود: طلب پالایشگاه نفت تبریز از دولت تا پایان مرداد ماه سال جاری به حدود ۴۸۰۰ میلیارد تومان می‌رسد و این در حالی بوده که بیشتر از مقدار مطالباتی که داریم باید به سهامداران سود پرداخت کنیم؛ این بدین معناست که پالایشگاه نفت تبریز تولید زیادی در فرآورده های ویژه نفتی نداشته و در عوض مطابق دستورالعمل‌ها تمرکز بر تولید قیر تهاتری داشته است. حدود ۸ درصد تولید شبریز مربوط به و کیوم باتوم است که این موضوع نقدینگی و آورده‌ای برای این شرکت ندارد و تنها میزان مطالبات از دولت افزایش پیدا می‌کند.

باقری ادامه داد: البته از دولت انتظار نداریم که تمام طلب این پالایشگاه را یکجا تسویه کند اما می‌تواند در عوض این الزام، مجوز لازم را برای فروش و عرضه فرآورده‌های نفتی ویژه به مشتریان داخلی اعطا کند و از این طریق پالایشگاه‌ها را به سود برساند.

دولت در عوض بدهی‌هایش مجوز فروش نفت سفید بدهد

عیسی تاجیک رئیس برنامه‌ریزی مالی و حسابداری پالایشگاه نفت بندرعباس گفت: عمده شرکت‌های پالایشی مطالبات معوقی از دولت دارند و راهکار عملی برای حل این مسئله، اعطای مجوز برای فروش مازاد فرآورده‌های اصلی است، به طور مثال عمده پالایشگاه‌ها نفت سفید تولید می‌کنند که این محصول به میزان تولید شده، فروش نمی‌رود و تنها موجودی شرکت‌های پالایشی را رو به افزایش قرار می‌دهد.

تاجیک با بیان اینکه بحث ارزش افزوده مالیاتی یکی از مهمترین دغدغه‌های صنعتگران است، تشریح کرد: شرکت‌های پالایشی بزرگ‌ترین مودیان مالیاتی هستند و ۱۵ درصد مالیات های کل کشور توسط این شرکت‌ها پرداخت می‌شود لذا انتظار می رود که دولت به اندازه اثرگذاری این صنعت به دغدغه‌های آنها توجه کند.

نقدینگی شرکت برای بازارگردانی هدر می‌رود!

صاحب ارجمند مدیر حسابرسی داخلی شرکت پالایش نفت اصفهان نیز به بررسی مشکلات این صنعت پرداخت و اظهار کرد: پالایشگاه نفت اصفهان نیز همانند سایر هم‌صنف‌های خود در بحث قیر تهاتری مشکلات زیادی دارد و حل این مسئله می‌تواند کمک بزرگی تقویت بنیاد این شرکت‌ها کند. ارجمند ضمن اشاره به اینکه بازارگردانی نیز یکی از دغدغه‌ها و هزینه‌های سنگین شرکت پالایشگاه نفت است، گفت: بیش از هزار و صد میلیارد تومان از نقدینگی شرکت را برای انجام بحث بازارگردانی پرداخت کرده‌ایم و ملزم به تمدید و تداوم قرارداد بازارگردانی هستیم؛ این در حالی است که هیچ اثر

خاص و محسوسی بر تعدیل قیمت سهام بورسی این شرکت ندارد و با توجه به دشواری تامین مالی، صرف این مبلغ برای پیش‌برد طرح‌های توسعه می‌تواند سهامداران را با انتفاع بیشتری مواجه کند.

تحمیل جریمه‌های مالیاتی به دلیل معوقات دولت

ناصر عاشوری دبیر کل انجمن کارفرمایی صنعت پالایش در این میزگرد با تاکید بر اینکه اقتصاد کشور وابسته به نفت است و انتظار می‌رود که دولت حمایت و توجهی بیشتری به صنعت پالایشگاهی داشته باشد، مطرح کرد: عمده امور صنعت پالایشگاه زیر نظر دولت انجام می‌شود و وزارت نفت بر عملیات اجرایی آن نظارت دارد، در نتیجه هر تصمیم دولت مردان می‌تواند سودآوری شرکت‌ها را تحت تاثیر قرار بدهد؛ حتی برخی از مصوبات باعث شناسایی زیان در پالایشگاه‌ها می‌شود که از جمله آن می‌توان به دستور برای کاهش تولید فرآورده‌های ویژه اشاره کرد، با اینکه این دستور باعث زیان شرکت‌ها شده اما نسبت به اجرای مصوبات اطاعت دارند.

عاشوری در ادامه سخنان خود با اشاره به دیگر مشکلات این صنعت بیان کرد: تاخیر در اعلام نرخ خوراک مشکلات جدی را برای صنعت و سهامداران ایجاد می‌کند، از این رو تمام مدیران شرکت‌ها برای ارائه گزارش‌های سه و شش ماهه با چالش رو به رو می‌شوند؛ بنابراین باید با تطبیق‌دهی این اهم و پیگیری‌های همه جانبه، مشکلات ناشی از آن را برطرف کرد.

وی ضمن اشاره به سازوکار مالیاتی در شرکت‌های پالایشی، تشریح کرد: بزرگترین مالیات‌دهندگان شرکت‌های پالایشی هستند اما بیشترین کم لطفی در خصوص نظام مالیاتی آنها می‌شود. البته بعضا دیده شده که شرکت‌های پالایشی که ثبت شده هستند، مدیران مالیاتی استان‌ها را تحت فشار قرار می‌دهند و آنها را با ترک فعل، تهدید می‌کنند تا به این واسطه بتوانند برگ تشخیص مالیاتی را اخذ کنند که این موضوع ظلم به صنعت است.

عاشوری ادامه داد: نظام مالیاتی باید اصلاحاتی داشته باشد، به طور مثال برای پالایشگاه بندرعباس ابلاغیه ای صادر شد که در سال ۹۸، سود نقدی را توزیع نکرده است و باید دو برابر آن سود را به عنوان جریمه پرداخت کند و این درحالی بوده که علت عدم پرداخت سود مربوط به پرداخت نشدن بدهی‌های دولت است، در واقع این پالایشگاه از دو جهت (عدم دستیابی به مطالبات معوق خود و همچنین جریمه عدم پرداخت سود نقدی) به ناحق متضرر می‌شود.

دبیر کل انجمن کارفرمایی صنعت پالایش اضافه کرد: با مصوب شدن قانون مالیات بر ارزش افزوده باید آیین نامه اجرایی بند تبصره ۱۷ ظرف سه ماه تهیه می‌شد اما تاکنون بیش از یک سال از این موضوع می‌گذرد و هنوز نتیجه‌ای حاصل نشده است؛ سازمان بورس باید این موضوع را به منظور افزایش شفافیت مالیاتی شرکت‌های بورسی پیگیری کند.

عاشوری با اشاره به مطالبات معوق پالایشگاه‌ها از دولت، گفت: دولت نسبت به پرداخت بدهی‌های خود بی تفاوت عمل می‌کند اما اگر پالایشگاه بدهکار باشد، فوراً حساب آن مسدود می‌شود و راهکاری که برای این موضوع می‌تواند کارساز باشد، تهاتر حساب بدهی پالایشگاه‌ها با حساب طلب دولت است.

فرآورده‌ها در بورس انرژی معامله شود

رضا عیوضلو عضو هیات مدیره سازمان بورس نیز در ادامه این میزگرد مطرح کرد: موضوع تبصره ماده ۱۳ قانون رفع موانع تولید در پیشنهاد شرکت‌های پالایشی وجود داشت و اگر امکان استفاده از زیرساخت‌هایی که در این قانون وجود دارد را داشته باشیم، بسیاری از مسائل شرکت‌ها حل و رفع خواهد شد. مطابق این تبصره امکان معامله فرآورده‌ها در بستر بورس انرژی وجود دارد و این موضوع می‌تواند قیمت فرآورده‌ها، میزان ورودی و همچنین روابط مالی ذی نفعان این صنعت را شفاف کند.

عضو هیات مدیره سازمان بورس ابراز کرد: این بستر علاوه بر اینکه شفافیت لازم را برای ذی نفعان به وجود می‌آورد، مسائل و مشکلات مالی را نیز حل می‌کند و اگر بر روی چند چالش اصلی و دارای اولویت صنایع تمرکز شد و راه‌حل‌های پایداری آن یافت، گام بزرگی در جهت توسعه و پیشرفت صنایع برداشته خواهد شد.

بدون سرمایه‌گذاری در صنعت پالایشی مشکلات جدی به وجود می‌آید

مجید عشقی رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار نیز در خاتمه این میزگرد اظهار کرد: سیاست‌های صنعت پالایشگاهی باید به نحوی پیش برود که امکان جذب سرمایه‌گذار برای آن وجود داشته باشد و این امر انکار ناپذیر است که اگر این صنعت حمایت نشود و طی چند سال آینده بدون سرمایه‌گذاری باقی بماند، مشکلات به مراتب جدی‌تری برای آن به وجود می‌آید.

وی تشریح کرد: در حال حاضر دولت در پیشرفت دو طرح پتروپالایشی تمرکز دارد. این طرح توسط معاون اول رئیس‌جمهور، وزارت نفت، شورای عالی اقتصاد و... دنبال می‌شود و به دنبال اقدامات اجرایی آن هستند؛ اگر دولت خواهان عام شدن این موضوع و تامین مالی از بازار سرمایه برای اجرای چنین پروژه‌هایی است، باید نسبت به شفاف شدن ساختار این صنعت جدیت کافی داشته باشد.

رئیس سازمان بورس مطرح کرد: تغییر سیاست‌گذاری و نبود ثبات رویه یکی از مهمترین دلایل عدم استقبال به سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود و یکی از مسئولیت‌های سازمان خصوصی سازی برطرف کردن این موضوع است.

عشقی تصریح کرد: اگر دولت مواضع و فرمولی‌هایی که در تعیین خوراک بکار می‌برد را شفاف سازی کند، می‌توانیم آنالیز خوبی از شرایط صنعت داشته باشیم و همچنین در انعکاس میزان اثرگذاری تصمیمات و مصوبات در روند صنعت موفق باشیم. با مهیا شدن چنین شرایطی بی شک تردید نسبت به سرمایه‌گذاری نیز کاهش پیدا کرده و با استقبال سهامداران رو به رو می‌شویم.

وی در بخش دیگری از سخنان خود تصریح کرد: تمام بلوک‌های پالایشگاهی‌ها در سال گذشته عرضه شد و دیگر دولت سهامدار آنها نیست اما کماکان سیاست‌گذاری‌های کلان مطابق دستورات دولت، وزارت نفت و شرکت‌های تخصصی اعمال می‌شود. البته طبق اصل خصوصی‌سازی قرار بر عرضه و کسب منفعت از شرکت‌ها شد اما سیاست‌گذاری‌ها همچنان باید مطابق دستورات دولتی پیش برود، این موضوع مشکلی ندارد اما باید مراودات مالی شفاف شود.

عشقی در جمع‌بندی این جلسه بیان کرد: چالش‌هایی در مورد بحث مالیاتی پالایشگاه‌ها وجود دارد و با توجه به رابطه‌ای که با سازمان مالیاتی داریم به نظر می‌رسد که بتوانیم به عنوان یک واسطه عمل کنیم و به این طریق مشکلات طرفین حل بشود.

رئیس سازمان بورس تصریح کرد: در خصوص قیر تهاتری نیاز به تهیه گزارش آسیب‌شناسی بوده تا به دولت و نمایندگان دغدغه‌های کنونی را منتقل کنیم، امکان تغییر در رویکردهای فعلی وجود ندارد اما با این اقدام امکان بررسی بیشتر این موضوع در تخصیص بودجه و برطرف شدن مشکلات ناشی از آن وجود دارد.

عشقی گفت: انتشار صورت‌های مالی شرکت‌ها بلافاصله پس از پایان دوره مالی بحث مهم و حیاتی به حساب می‌آید؛ اکنون گزارش‌های ماهانه بدون مبلغ فروش منتشر می‌شود و همین موضوع برای سهامداران ابهام زیادی را ایجاد می‌کند. از آنجایی که متغییرهای پرنوسانی همچون نفت زیاد است و تحلیل و پیش‌بینی عملکرد شرکت‌های این صنعت را دشوار کرده، حدالمقدور تلاش می‌کنیم تا صورت‌های مالی این شرکت‌ها در کمترین زمان ممکن منتشر بشود.

